

[Statsministeren.]

men vil dog sige, at havde det drejet sig om ekspropriationer alene til kommunale sygehuse, var opfattelsen ubestridelig. Så var det efter min mening givet, at lagtinget kunne have gennemført denne ekspropriationslov. I det foreliggende tilfælde drejer det sig også om ekspropriationer til Dronning Alexandrinehospitalet i Thorshavn. Det er det ene argument, og det andet, som jo er ret afgørende, er, at da lagtinget har været enig om at ønske den fremgangsmåde, at man foruden at lade loven vedtage i lagtinget tillige lader den vedtage her, har statsministeriet ikke nærret betænkelighed ved at følge den fremgangsmåde, der er fulgt. Men jeg er enig med det ærede medlem i, at den her fulgte fremgangsmåde ikke skal præjudicere fremtidige tilfælde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om pengesedler m. v. på Færøerne.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 4929; fremsættelsen findes i tidenden sp. 3455).

Lovforslaget sattes til forhandling.

P. M. Dam: I tiden inden Englands besættelse af Færøerne havde man på øerne fælles pengevæsen med den øvrige del af kongeriget.

Straks ved besættelsen blev der truffet en foreløbig overenskomst mellem administrationen på Færøerne og den britiske regering om en særlig ordning af pengevæsenet på øerne, sålænge besættelsen varede. I henhold til denne overenskomst var det forbudt at eksportere såvel som at importere dansk valuta, og herunder faldt dengang danske pengesedler, ligesom det var forbudt at overføre færøske betalingsmidler til personer udenfor Færøerne.

Den historiske udvikling af pengeforholdene på Færøerne under og efter krigen er i store træk denne:

På engelsk henstilling blev det i henhold til en af amtmanden over Færøerne efter lagtingets vedtagelse udstedt kundgørelse påbudt,

at danske pengesedler på Færøerne skulle forsynes med en særlig afstempling. Da det imidlertid snart viste sig, at de afstempledde danske pengesedler ikke strakte til, blev det nødvendigt at få flere pengesedler. Et flertal, bestående af socialdemokrater, sambandsmændene og gamle selvstyremænd i lagtinget, blev enig med amtmanden om, at han på den danske nationalbanks og statens vegne skulle udstede nye pengesedler, når det viste sig påkrævet, og et lagtingsflertal ellers gik med dertil. Seddelbehovet på Færøerne har stadig været voksende, hvorfor det også har været nødvendigt gang på gang at supplere seddelmængden. Ved kundgørelse af 18. december 1940 blev de afstempledde danske pengesedler inddraget og ombyttet med helt nye færøske sedler. Det beløb, som oversteg den overstemplede seddelmængde, skulle — udover at være dækket af den danske nationalbank — også dækkes ved deponering af tilsvarende sterlingbeløb i britisk bank. Den britiske regering havde desuden givet tilsagn om at omveksle til britisk valuta til kurs 22,40 alle de af amtmanden på Danmarks Nationalbanks og den danske stats vegne udstedte nye sedler.

Seddelømløbet på Færøerne var ved krigens udbrud ca. 2,3 mill. kr., men er siden som allerede anført steget meget og har været oppe på ca. 15 mill. kr., hvilket bedre end noget andet viser den økonomiske strukturs ændring på Færøerne under krigen. Men takket være den faste og målbevidste kamp mod inflationen lykkedes det om ikke helt så i prisværdig grad at stemme imod inflationsfaren. Jeg finder anledning til ved denne lejlighed at udtrykke min uforbeholdne anerkendelse af amtmand Hilberts indsats i denne kamp såvel som i det meget vanskelige administrative og lovgivningsmæssige arbejde, der måtte gøres for at kunne komme helskindet gennem krigens malstrøm, der i høj grad også berørte vore øer.

Så skete det, som vi alle havde gået og længtes efter: kanonerne tordnede indstillede, den 5-årige adskillelse fra Danmark ophævedes, genforeningens klokker kimedede over dette fredselkende sletteland såvel som over fjeld og fjord på øerne deroppe i Nordatlanten. Det er ikke et udslag af en overdreven sentimentalitet, men kun en gengivelse af en smuk sandhed fra det virkelige liv, når jeg siger, at glæden over, at Danmark virkelig var undsluppet den totale ødelæggelse, ikke kunne finde en mere spontan, smukkere og festligere tilkendegivelse, end det skete på Færøerne, da fredsbud-